

Ebeveyn-Ergen ?li?ki Niteli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn-Ergen ?li?ki Niteli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20559>

Özet

Ebeveyn-Ergen İlişkisi Niteliği Ölçeği (E-EİNÖ), Aytegin Durak Batıgün ve Gözde Say tarafından 2015 yılında geliştirilmi ve psikometrik özellikleri incelenmi bir araçtır. Ölçeğin temel amacı, genellikle üniversite çaındaki bireylerin kendi ebeveynleriyle (anne ve baba ayrı ayrı değerlendirilmek üzere) kurdukları ilişkinin kalitesini ve dinamiklerini ölçmektir.

Ölçek, toplamda 18 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme sistemi 5'li Likert ölçeği formatındadır. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, E-EİNÖ'nün ebeveyn-ergen ilişkisi bağlamında güçlü psikometrik niteliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn-Ergen ilişkisi, İlişkisi Niteliği, Ergenlik, Üniversite Öğrencileri, Likert Ölçeği, Psikometrik Özellikler, Aile ilişkileri.

Yazarlar

Aytegin Durak Batıgün, Gözde Say.

Amaç

Ebeveyn-Ergen İlişkisi Niteliği Ölçeği, ergenlik dönemini tamamlam ve üniversite eğitimine devam eden genç yetkinlerin, ebeveynleri ile olan ilişkilerinin algılanan kalitesini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, ilişkinin hem olumlu (destek, yakınlık) hem de olumsuz (çatışma, eleştiri) yönlerini yakalamaya hedefler.

Bu aracın geliştirilmesi, akademik çalışmalarda ve klinik uygulamalarda ebeveyn-ergen ilişkisi dinamiklerinin daha hassas ölçülmesine olanak tanım, böylece ilişkisel zorlukların erken tespiti ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesine bilimsel zemin hazırlamıştır.

Yapı

E-EİNÖ, ebeveyn-ergen ilişkisinin niteliğini çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Ölçek, bu yapıyı temsil eden 3 temel alt boyuttan oluşmaktadır ve toplam 18 madde ile ölçüm gerçekleştirilir. Her bir alt boyut, ilişkinin farklı ve önemli bir yönünü temsil etmektedir.

Bu faktör yapısı, genç yetkinlerin ebeveynleriyle kurdukları duygusal bağın karmaşıklığını yansıtmaktadır. Ölçek, bireyin anne ve babasıyla olan ilişkisini ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunarak, ebeveyn figürleri arasındaki algısal farklılıkların incelenmesine olanak sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, üniversite öğrencileri örneklemini üzerinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak test edilmiştir. Elde edilen uyum indeksleri, ölçeğin 3 faktörlü yapısına verilerle mükemmel düzeyde uyumlu olduğunu göstermiştir.

Anne Değerlendirme Formu için Geçerlik Verileri: Yapısal eşitlik modellemesi sonucunda elde edilen uyum indeksleri şunlardır: $X^2 = 429.50$ ($df=127$, $p < .001$). X^2/df oranı 3.38 olarak belirlenmiştir. Diğer önemli uyum iyiliği indeksleri: **RMSA= .07**, GFI= .89, AGFI= .86, NFI= .91, NNFI= .92, CFI= .93, IFI= .94, ECVI= 1.29.

Baba Değerlendirme Formu için Geçerlik Verileri: Baba formu için de benzer güçlü sonuçlar elde edilmiştir: $X^2 = 439.56$ ($df= 128$, $p < .001$). X^2/df oranı 3.43'tür. İndeksler: **RMSA= .07**, GFI= .89, AGFI= .85, NFI= .91, NNFI= .92, CFI= .93, IFI= .93, ECVI= 1.31. Bu sonuçlar, ölçeğin her iki ebeveyn için de güçlü bir yapısal geçerliliğe sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ebeveyn-Ergen İlişkisi Niteli Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, alt ölçekler bazında Cronbach Alfa katsayıları ile incelenmiştir. Alt ölçekler, Doğrulayıcı Faktör Analizi sonrasında belirlenen 3 faktörden oluşmaktadır.

Elde edilen Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları oldukça yüksektir, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Anne değerlendirme alt ölçekleri için katsayılar **.88 ile .92** arasında, baba değerlendirme alt ölçekleri için ise **.85 ile .92** arasında değişmektedir. Bu değerler, ölçeğin hem klinik hem de araştırma ortamlarında yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal modeli, Batıgün ve Say (2015) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılarak test edilmiştir. Analiz, ölçeğin 3 alt boyuttan oluşan bir faktör yapısına sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu 3 alt boyut ve toplam 18 madde, ebeveyn-ergen ilişkisinin temel bileşenlerini temsil etmektedir.

DFA sonuçları, hem anne hem de baba formları için kabul edilebilir düzeyde uyum iyiliği indeksleri sağlamıştır, bu da teorik olarak öngörülen faktör modelinin ampirik verilerle uyumlu olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: 3 alt boyut ve 18 madde. Yanıtlama 5'li Likert derecelendirme sistemiyle yapılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Genç Yetkinler

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Ölçek, üniversite öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Aile ilişkileri, Bağlanma, Psikoloji, Güvenilirlik, Geçerlilik, Ebeveyn-Ergen İlişkisi, Psikometrik Değerlendirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ayşegül Durak Batgün

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir.

Yazışma Adresi: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2015 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücret bilgileri hakkında en güncel bilgilere ulaşmak için sorumlu yazar Ayşegül Durak Batgün ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ölçek, akademik araştırmalarda genellikle referans gösterilerek kullanılabilir durumdadır.

Kaynaklar

Batgün, A. D., & Say, G. (2015). Ebeveyn-ergen ilişkisi niteliği ölçeğinin üniversite öğrencileri için psikometrik özellikleri. *Klinik Psikiyatri*, 18, 49-58.

Makalenin orijinal tam metin bağlantısı: journalagent.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ebeveyn-ergen-iliski-niteligi-olcegi-toad.pdf

Ebeveyn-Ergen ?li?ki Niteli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri yer almamaktadır. Ölçek, 3 alt boyutta toplanm?? toplam 18 maddeden olu?maktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM